

कृत्रिम शेततळ्यांद्वारे २०० अष्ज लीटर्स पाणी बचत

मुंबईतील मैथिली अप्पलवार यांचा पुढाकार | जलसंवर्धनाच्या पारंपरिक पद्धतीचा वापर

लोकमत न्यूज नेटवर्क

मुंबई : राज्यातील विविध जिल्ह्यांमध्ये जलसंवर्धनाच्या पारंपरिक पद्धतीचा वापर करून २०० अष्ज लीटरपेक्षा जास्त पाण्याचे संवर्धन करण्यात आले आहे. परिणामी, शेकडो शेतकऱ्यांना उपजीविकेचे पर्याय उपलब्ध झाले. यात दुष्काळग्रस्त भागातील औरंगाबाद, जालना, परभणी, बीड, सोलापूरसारख्या जिल्ह्यांचा विशेषत: वाळवंट असलेल्या राजस्थानातील जिल्ह्यांचाही समावेश आहे.

राज्यातल्या दुष्काळाच्या झाला पाहून मूळच्या चंद्रपूरच्या असलेल्या आणि अमेरिकेत इंजिनीअरिंगचे शिक्षण घेतलेल्या २२ वर्षीय मैथिली अप्पलवार अस्यस्थ झाल्या. जलसंवर्धन उपाययोजनेबाबत तोडगा सुचिविण्यासाठी ज्या वेळी अनेक स्टार्ट-अप्स, स्वयंसेवी संस्था पुढे आल्या त्यात अप्पलवारदेखील होत्या. भारतातील

- ◆ जलसंचयासाठी शेतात मोठा खड्डा खोदला जातो. त्यावर एक पॉलिमर अस्तर घातले जाते. खड्ड्याचे अस्तरीकरण झाल्यामुळे पाणी जमिनीत मुरत नाही. यामुळे कृत्रिम शेततळे तयार होते. यात पावसाचे पाणी, नदीमधून वाहून येणारे अतिरिक्त पाणी जमा करून ठेवले जाते.
- ◆ जलसंचयासाठी दरवर्षी १ पैसा प्रति लीटर या दराने खर्च येतो. ही रक्कम पाणी साठविण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या याच आकाराच्या कॉफ्रिट टॅक्च्या खर्चाच्या फक्त १/१० भागांतकीच आहे. राज्य सरकारच्या अनुदानाचाही याकरिता वापर करता येतो.

पाणी समस्येवर पारंपरिक पद्धतीने मात करता येऊ शकते; हा विचार घेऊनच त्या अमेरिकेतून भारतात परतल्या. त्यानंतर मुंबईत स्थायिक झाल्या. गेल्या दोन वर्षांत ५ हजार शेतकऱ्यांना सोबत घेऊन त्यांनी जलसंवर्धनाची मोहीमच हाती घेतली.

महाराष्ट्रात अहमदनगर, औरंगाबाद, जालना, परभणी, बीड, सोलापूर, पुणे, सांगली, सातारा, कोल्हापूर, जळगाव, बुलडाणा, धुळे, वाशिम, हिंगोली आणि नाशिक तर राजस्थानातील जैसलमेर,

असा होतो जलसंचय

परिवर्तनासाठी युवांनी पुढे येणे गरजेचे

सामाजिक परिवर्तन घडवून आणण्याची जी रक्ती युवापिढीमध्ये आहे; ती मला नेहमीच प्रभावित करते. शेतकऱ्यांना समृद्ध करणे हे माझे स्वप्न आहे. सामाजिक बदल घडवून आणण्यासाठी युवा, उत्साही लोकांनी पुढे आले पाहिजे, असे आवाहन मैथिली अप्पलवार यांनी केले आहे.

दोन वर्षातील शेततळ्यांची माहिती

जिल्हा	तलाव	तालुका	गाव
जालना	७२३	जालना	कडवंची
जळगाव	५९०	जामनेर	पाहुर
औरंगाबाद	४४२	फुंबरी	मरसवली
बीड	१४१	अंबेजोगाई	कुंबेफळे
परभणी	१०६	मनवत	हटाळ्याडी

दुष्टीने उत्पन्न वाढविणाऱ्या १५० शेतकऱ्यांचा सन्मान

प्रतिनिधी/सोलापूर

सोलापूर   जिल्ह्यात
जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे या
अवानाच्या कार्यक्रमातून १५० हून
अधिक शेतकऱ्यांचा सन्मान केला.
या शेतकऱ्यांनी सोलापूर सारख्या
दुष्काळ्यास्त जिल्ह्यात १०० कोटी
लिटर पाण्याची साठवण केली.
सोलापूरमधील जवळपास २५० गावे
व १३१६ वस्त्या दुष्काळ्यास्त घोषित
करण्यात आल्या आहेत. जमिनीतील
पाण्याची पातळी २०११ मध्ये १५०-
२०० फूट होती, आज तब्बल
२५०-३०० फूट खोल गेली आहे.
अवाना हे एम्बीचा विशेष उपक्रम
आहे, ज्याचा अंतर्गत शेतकऱ्यांना
परवडणारी जल संवर्धनाकरिता उपयुक्त अशी
विविध उत्पादनाची निर्मिती केली जाते. शेतकऱ्यांना
सक्षम करण्यास व त्याचे उत्पादन वाढविण्यास
याची मदत होते. अरुण देशपांडे आणि सुमंगला
देशपांडे या कार्यक्रमाचे मुख्य पाहुणे होते.

हवामानातील बदल व जलसंवर्धन या
विषयांवर त्यांनी शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन केले.

अवाना भारतीय शेतकऱ्यांकरिता परवडणारी
जलसंवर्धन उपाययोजना तयार करण्यासाठी
किफायतशीर नवकल्पना वापरण्याच्या उद्देशाने
एम्बी इंडस्ट्रीज लिमिटेड प्रकल्प आहे. मार्च २०१९
पर्यंत अवानाने ५,००४ शेतकऱ्यांची निर्मिती केली
व त्या माध्यमातून ३० हजार लोक प्रभावित झाले
व त्यामधून २० हजार दशलक्ष लिटर्स पाणी
वाचविले आणि त्या शेतकऱ्यांचे सरासरी उत्पन्न

९८.७ टके वाढले. यावेळी
सुश्री मैथिली अप्पालवार
म्हणाल्या, अवाना येथे आम्ही
केवळ शेत तलावांची निर्मिती
करण्यासच मदत करत नाही,
तर आम्ही रास्त दरात सर्वोत्तम
जागतिक तंत्रज्ञानदेखील
विकसित केले आहे.

यावेळी मकरंद अप्पलवार
म्हणाले, आम्ही प्रत्येक
भारतीय शेतकऱ्याला समृद्ध
करण्यासाठी जलसंवर्धन
क्षेत्रातील अत्याधुनिक
आणि आंतरराष्ट्रीय तंत्रज्ञान
आणण्यासाठी वचनबद्ध
आहोत. आम्ही पाच

महाद्वीपांच्या ५४ देशांमध्ये आमची उत्पादने वितरित
करतो. आम्ही पैकेजिंग, वॉटर कंझवेशन, ह्युमन
सेप्टी आणि क्रॉप प्रोटेक्शनच्या क्षेत्रात विशेषीकृत
उत्पादन करतो. मकरंद अप्पलवार आणि रिंकू
अप्पलवार यांनी १९९४ कंपनीची स्थापना केली
असून, देशातील दोन्ही प्रमुख स्टॉक एक्सचेंज
बीएसई आणि एनएसईवर सूचीबद्ध आहोत.

पाणी वाचवणाऱ्यांचा सन्मान

अॅम्बी उद्योग समूहाचा नगरमध्ये उपक्रम; पीक नियोजनाचेही मार्गदर्शन

म. टा. प्रतिनिधी, नगर

शेतकऱ्यांसह अन्य विविध उपक्रमांच्या माध्यमातून पाणी वाचवून त्यांचा पीकवाढीसाठी योग्य वाफर करण्याचा जिल्हातील १३० शेतकऱ्यांचा विशेष सन्मान अॅम्बी उद्योग समूहाच्या अवाना उपक्रमाने येथे केला. यानिमित्ताने नगरचे हवामान तज्ज्ञ प्रा. बी. एन. शिंदे यांच्याद्वारे शेतकऱ्यांना पीक निवड व पाणी वापराच्या नियोजनाचे मार्गदर्शनही करण्यात आले.

अवाना उपक्रमाद्वारे शेतकऱ्यांना शेतकळे खोदाईसह कापडाद्वारे पाणी वचत सुविधांबाबत मार्गदर्शन केले जाते. या मार्गदर्शनाच्या माध्यमातून जिल्हात २२३ शेतकळी तयार झाली आहेत व अद्याप १०० शेतकऱ्यांचे काम सुरु असून ते अंतिम टप्प्यात आहे. शेतकऱ्यांच्या माध्यमातून सुमारे १०० कोटी लिटर पाणी साठवून त्याच्या माध्यमातून शेती उत्पन्न दुपटीने वाढवण्यात यश मिळवलेल्या १३०

शेतकऱ्यांच्या माध्यमातून पाणी वाचवणाऱ्या शेतकऱ्यांचा नगरमध्ये नुकताच सन्मान करण्यात आला.

शेतकऱ्यांचा अॅम्बी उद्योग समूहाचे वैभव देवरुखकर उपस्थित होते. व्यवस्थापकीय संचालक मकरंद अप्पलवार यांच्या हस्ते सन्मान करण्यात आला. या वेळी प्रकल्प प्रमुख मैथिली अप्पलवार, निवृत्त कृषी अधिकारी रामेश्वर चांडक, राकेश काटकर, अतुल काळे, रूपेश सावंत,

दिवसेंदिवस पर्जन्यमान कमी होत चालले आहे.

दर २-३ वर्षांत दुष्काळ पडत आहे. यावर मात करण्यासाठी शेतकऱ्यांना जलवचतीच्या उपाययोजना करणे आणि शेती पिकांचे योग्य नियोजन करणे तसेच पर्यावरणाचा समतोल

चिखलीत पाझर तलाव

अवाना उपक्रमांतर्गत राज्यातील ७० पाझर तलावांमध्ये पाणी साठवण क्षमता वाढीचे उपक्रम राववण्यात आले आहेत. नगर जिल्हातील चिखली (ता. श्रीगोंदे) येथे पाझर तलाव खोदून त्याद्वारे पाणी साठवण क्षमता वाढीचा उपक्रम राववला जाणार आहे व या कामास लवकरच सुरुवात केली जाणार असल्याचे या वेळी सांगण्यात आले.

राखण्यासाठी मोठ्या प्रमाणात वृक्षलागवड करण्याशिवाय पर्याय नसल्याचे ते म्हणाले. या कार्यक्रमात दिवसभर शेतकऱ्यांना शेतीतील आधुनिक तंत्रज्ञान, पाण्याची वचत, शेती पिकांचे नियोजन या विषयी विविध तज्ज्ञांनी मार्गदर्शन केले.

सीईओ तरुणीच्या पुढाकाराने ‘जलसंवर्धन’

महाराष्ट्र, राजस्थानात २०० अब्ज लिटर पाण्याचे संवर्धन : शेतकऱ्यांना पर्याय उपलब्ध

प्रतिनिधी

पुणे

महाराष्ट्र व राजस्थानमधील विविध जिल्ह्यांमध्ये जलसंवर्धनाच्या साप्यासोप्या पद्धतीचा अवलंब करून २०० अब्ज लिटरपेक्षा जास्त पाण्याचे संवर्धन करण्याची किमया एका २२ वर्षीय तरुणीच्या पुढाकारातून पडून आली आहे. त्यामुळे आता शेकडो शेतकऱ्यांना व गावकऱ्यांना उपजीविकेचे अधिक चांगले पर्याय उपलब्ध झाले आहेत.

‘अवाना’च्या सीईओ मैथिली अप्पलवार यांनी गरजूच्या मदतीसाठी जलसंवर्धनाच्या या अनोख्या पारंपरिक पद्धतीचा अवलंब करीत ही क्रांती साकारली आहे. महाराष्ट्रात अहमदनगर, औरंगाबाद, जालना, परभणी, बीड, सोलापूर, पुणे, सांगली, सातारा, कोल्हापूर, जळगाव, बुलढाणा, पुणे, वाशिम, हिंगोली आणि नाशिक तसेच राजस्थानातील जैसलमेर, दीकानेर, चुरू, श्रीगंगानगर,

पुणे : ‘अवाना’च्या सीईओ मैथिली अप्पलवार यांनी पारंपरिक पद्धतीचा अवलंब करीत महाराष्ट्र व राजस्थानच्या ग्रामीण भागात २०० अब्ज लिटर पाण्याचे संवर्धन करण्याची किमया घडवून आणली आहे.

हनुमानगढ, नागीर आणि भीलवाडा यांतीकाणी मिळून २०० अब्ज लिटर पाण्याचे यशस्वीपणे संवर्धन करण्यात आले आहे.

यावाचत मैथिली अप्पलवार महणाऱ्या, कभी खर्चात मोळ्या प्रमाणावर यशस्वी होण्याची क्षमता असलेल्या नायिन्यपूर्ण संकल्पना मला प्रमाणित करतात. प्रत्येकनेही नवीन

तंत्रज्ञानासाठी खूप मोठी गुंतवणूक करणे आवश्यक नसते. गंभीर समस्या सर्वांत प्रभावी पद्धतीने सोडविल्या जाणे गरजेचे आहे. अवानामध्ये आम्ही नेहमीच परवडण्याजोग्या खर्चात सहजसोप्या उपाययोजना करतो. यात सामाजिक परिवर्तन महत्वाचा टप्पा आहे. जलसंचय ही अतिशय सहजसोपी,

उतम व प्रभावी संकल्पना आहे. यामध्ये शेतात एक मोठा खड्हा खोदला जातो व त्यावर एक पौलिमर असतार घातले जाते. खड्ह्याचे अशाप्रकारचे अस्तरीकरण झाल्यामुळे पाणी जमिनीमध्ये न मुरत एक कृत्रिम शेतकळे तयार होते. ज्यामध्ये पावसाचे पाणी, नदीमधून वाहून येणारे अतिरिक्त पाणी जमा करून ठेवले जाते.

दरवर्षी १ पैसा प्रति लिटर खर्च

जलसंचयसाठी दरवर्षी १ पैसा प्रति लिटर या दराने खर्च येतो. ही रक्कम पाणी साठवण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या याच आकाराच्या कॉकीट टॅन्कल्या खर्चाच्या फक्त १/१० भागाइतकीच आहे. म्हणूनच अगदी गरीब शेतकऱ्यांदेखील याचा लाभ येऊ शकतात. ३ वर्षांहूनही कमी काढात ‘अवाना’ने ५००० शेतकऱ्यांसोबत भागीदारीमध्ये २०० अब्ज लिटर पाण्याची बदत करण्यात यश मिळविल्याचे त्यांनी सांगितले.

अवानातर्फ १३० शेतकऱ्यांचा सत्कार

औरंगाबाद (प्रतिनिधी)-अहमदनगर जिल्ह्यात जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे या अवानाच्या कार्यक्रमातून ३०० हुन अधिक शेतकऱ्याचा सन्मान केला, अहमदनगर सारख्या दुष्काळग्रस्त जिल्ह्यामध्ये करोड लिटर पाण्याची साठवण केली आहे. अहमदनगरमधील जबल्पास ४५० गावे दुष्काळग्रस्त घोषित करण्यात आली आहे. जमिनीतील पाण्याची पातळी २०११ मध्ये २००० फूट होती आज तब्बल ३५० - ४०० फूट खोल गेली आहे.

अवाना हे एम्बी चा विशेष उपक्रम आहे ज्याचा अंतर्गत शेतकऱ्यांना परवडणारी जल संवर्धना करीत उपयुक्त अशी विविध उत्पादनाची निर्मिती केली जाते. शेतकऱ्यांना सक्षम करण्यास व त्याचे उत्पादन

वाढवण्यास याची मदत होते

हवामान विभागाचे विषेशज्ञ डॉ. बी. एन. शिंदे या कार्यक्रमाचे मुख्य पाहुणे होते. हवामानातील बदल व जलसंवर्धन या विषयांवर त्यांनी शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन केले.

अवाना प्रकल्प प्रमुख मैथिली अप्पालवार म्हणाल्या, अवाना येथे, आम्ही पाणी साठवण करण्यासाठी सर्वांगीण दृष्टीकोन घेत आहोत. आम्ही केवळ शेत तलावांची निर्मिती करण्यासच मदत करत नाही, तर आम्ही रास्त दरात सर्वोत्तम जागतिक तंत्रज्ञान देखील विकसित केले आहे. एम्बी इंडस्ट्रीज लिमिटेडचे सीएमडी मकरंद अप्पलवार यांनाही शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन केले

गौरव • प्रा. डॉ. बी. एन. शिंदे यांचे मत ; पाणी साठवून शेती करणाऱ्या जिल्ह्यातील १३० शेतकऱ्यांचा केला सन्मान

शेती पिकांचे योग्य नियोजन केल्याशिवाय पर्याय नाही

प्रतिनिधी | नगर

वाढत्या ग्लोबल वार्मिंगमध्ये दिवसेदिवस पर्जन्यामान कमी होत चालले आहे. दर २-३ वर्षांतून दुष्काळ पडत आहे. यावर मात करण्यासाठी शेतकऱ्यांना जलबचतीच्या उपाययोजना करणे आणि शेती पिकांचे योग्य नियोजन करणे, तसेच पर्यावरणाचा समतोल राखण्यासाठी मोठ्या प्रमाणात वृक्ष लागवड करणे या शिवाय पर्याय नसल्याचे प्रतिपादन प्रा. डॉ. बी. एन. शिंदे यांनी केले.

नगर सारख्या दुष्काळग्रस्त जिल्ह्यात जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे या एम्बी कफनीच्या

१०० कोटी लिटर पाण्याची साठवण करण्याचा नगर जिल्ह्यातील १३० शेतकऱ्यांचा सत्कार करण्यात आला.

अवाना प्रकल्पात सुमारे २२३ शेतकळे करून १०० कोटी लिटर पाण्याची साठवण करीत त्याद्वारे शेती करून दुपटीने उत्पन्न वाढवण्याच्या जिल्ह्यातील १३० शेतकऱ्यांचा गैरव नगरमध्ये करण्यात आला. त्यावेळी ते बोलत होते. या कार्यक्रमास

निवृत्त कृषी अधिकारी रामेश्वर चांडक, एम्बी इंडस्ट्रीज लिमिटेडचे संचालक मकरंद अप्लवार, अवाना प्रकल्पाच्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी मैथिली अप्लवार, महाराष्ट्र व राजस्थानचे व्यवस्थापक रूपेश सावंत, राकेश काटकर, वैभव

देवरुखकर, जिल्हा वितरक अतुल काळे आदींसह जिल्हाभरातील आधुनिक तंत्रज्ञान वापरून शेती करणारे शेतकरी उपस्थित होते. या वेळी बोलताना मकरंद अप्लवार म्हणाले, नगरमधील जवळपास ४५० गावे दुष्काळग्रस्त

घोषित करण्यात आली आहेत. जमिनीतील पाण्याची पातळी २०११ मध्ये २०० फूट होती आज तब्बल ३५०-४०० फूट खोल गेली आहे. अवाना हे एम्बीचा विशेष उपक्रम आहे, ज्याचा अंतर्गत शेतकऱ्यांना परवडणारी जलसंवर्धन करीत उपयुक्त अशी विविध उत्पादनांची निर्मिती केली जाते. शेतकऱ्यांना सक्षम करण्यास व त्याचे उत्पादन वाढवण्यास याची मदत होते. मार्च २०१९ पर्यंत अवानाने ५ हजार ४ शेतकळ्याची निर्मिती केली व त्या जलसंवर्धनचे कार्य पसरवण्याचा प्रयत्न करतो. या कार्यक्रमात ज्ञाले, व त्यामधून २० हजार दशलक्ष लिटर्स पाणी वाचवले आणि त्या शेतकऱ्याचे सरासरी उत्पन्न १८.७ टक्के वाढले. अवाना प्रकल्प प्रमुख मैथिली अप्लवार म्हणाल्या, 'अवाना येथे, आम्ही पाणी साठवण करण्यासाठी सवांगीण दृष्टिकोन घेत आहोत. आम्ही केवळ शेत तलावांची निर्मिती करण्यासच मदत करत नाही, तर आम्ही रास्त दरात सर्वोत्तम जागतिक तंत्रज्ञान देखील विकसित केले आहे. तसेच आम्ही शेतकऱ्यांना वँकांकडून अर्थसाहाय्य मिळवण्यास मदत करतो, पाण्याच्या संवर्धनातील तज्ज्ञांच्या सहकायाने जलसंवर्धनचे कार्य पसरवण्याचा प्रयत्न करतो. या कार्यक्रमात शेतकऱ्यांना शेतीतील आधुनिक तंत्रज्ञान, पिकांचे नियोजन या विषयी तज्ज्ञानी मार्गदर्शन केले.

जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे, अवानाचा स्तुत्य उपक्रम

अहमदनगरमध्ये एकूण २२३ शेततळे तयार झाले आहेत आणि जवळपास १०० शेततळे पूर्णत्वाच्या मार्गावर आहेत

अहमदनगर / प्रतिनिधी

अहमदनगर जिल्ह्यात जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे या अवानाच्या कार्यक्रमातून १३० हुन अधिक शेतकऱ्याचा सन्मान केला, अहमदनगर सारख्या दुष्काळग्रस्त जिल्ह्यामध्ये १०० करोड लिटर पाण्याची साठवण केली आहे. अहमदनगरमधील जवळपास ४५० गावे दुष्काळ ग्रस्त घोषित करण्यात आली आहे. जमिनीतील पाण्याची पातळी २०११ मध्ये २०० फूट होती आज तब्बल ३५० -४०० फूट खोल गेली आहे

अवाना हे एम्बी चा विशेष उपक्रम आहे ज्याचा अंतर्गत शेतकऱ्यांना परवडणारी जल संवर्धना करीत उपयुक्त अशी विविध उत्पादनाची निर्मिती केली जाते. शेतकऱ्यांना सक्षम करण्यास वत्याचे उत्पादन वाढवण्यास

याची मदत होते

हवामान विभागाचे विषेशज्ञ डॉ. बी. एन. शिंदे या कार्यक्रमाचे मुख्य पाहुणे होते. हवामानातील बदल व जलसंवर्धन या विषयावर त्यांनी शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन केले. अवाना भारतीय शेतकऱ्यांकरिता परवडणारी जल संवर्धन उपाययोजना तयार करण्यासाठी किफायतशीर नवकल्पना वापरण्याच्या उद्देशाने एम्बी इंडस्ट्रीज लिमिटेड प्रकल्प आहे. मार्च २०१९ पर्यंत अवाना ने ५,००४ शेततळ्याची निर्मिती केली व त्यामाध्यमातून ३०,००० लोक प्रभावित झाले, व त्यामधून २०,००० दशलक्ष लिटर्स पाणी वाचविले आणि त्याशेतकऱ्याचे सरासरी उत्पन्न ९८.७% वाढले. अवाना प्रकल्प प्रमुख सुश्री मैथिली अप्पालवार म्हणाल्या, अवाना येथे,

आम्ही पाणी साठवण करण्यासाठी सर्वांगीण दृष्टीकोन घेत आहोत. आम्ही केवळ शेत तलावांची निर्मिती करण्यासच मदत करत नाही, तर आम्ही रास्त दरात सर्वोत्तम जागतिक तंत्रज्ञान देखील विकसित केले आहे. तसेच आम्ही शेतक-यांना बँकांकडून अर्थसहाय्य मिळवण्यास मदत करतो, पाण्याच्या संवर्धनातील तज्ज्ञांच्या सहकाऱ्यांने आणि स्थानिक तरुणांच्या भागीदारीने जलसंवर्धनचे कार्य सर्वदू पसरवण्याचा प्रयत्न करतो. आम्ही आता डेटा-संचालित पद्धती आणि इंटरनेट-ऑफ-थिंग्ज (आयओटी) तंत्रज्ञानाचा वापर करून शेतकऱ्यांना शक्य तितक्या सर्वोत्कृष्ट पद्धतीने पाण्याचा वापर करण्यास उद्युक्त करतो. एम्बी इंडस्ट्रीज लिमिटेडचे सीएमडी श्री मकरंद अप्पलवार म्हणाले

, आम्ही प्रत्येक भारतीय शेतकर्याला समृद्ध करण्यासाठी जलसंवर्धन क्षेत्रातील अत्याधुनिक आणि आंतरराष्ट्रीय तंत्रज्ञान आण्यासाठी वचनबद्ध आहोत. आम्हाला शेतकर्यांची निर्णयक्षमता वाढवून त्यांना स्वयंसिद्ध होण्यास मदत करायची आहे, जेणे करून त्यांना पाण्याकरिता पावसावर अवलंबून न राहता त्यांनी त्यांचे आवडीचे पीक, त्यांचे आवडीच्या ठिकाणी व त्यांचे आवडीच्या वेळेस घेण्याची मुभा मिळावी

२०१६ मध्ये अवानानी जगातील सर्वात रुंद शेततळ्याच्या कापडाची निर्मिती केली. २०१७ मध्ये अत्याधुनिक प्रोटेक्स टेकनॉलॉजी वापरून अतिनील किरणांपासून कापडाचे संरक्षण करीत दीर्घ आयुषी कापड शेतकऱ्या पर्यंत पोहचविले

यावर्षी, हॅबिटेक टेकनॉलॉजी चा वापर करून मत्स्योत्पादनाकरिता उपयुक्त असे आधुनिक शेततळ्याच्या कापड उपलब्ध करण्यात आले.

एम्बी इंडस्ट्रीज लिमिटेड हि ओव्हन पॉलिथिलीन आणि पॉलीप्रोपायलीन उत्पादनांच्या क्षेत्रात एक अग्रेसर कंपनी आहे. आम्ही पाच महाद्वीपांच्या ५४ देशांमध्ये आमची उत्पादने वितरीत करतो. आम्ही पैकेजिंग, वॉटर कंझवेशन, ह्युमन सेफ्टी आणि क्रॉप प्रोटेक्शनच्या क्षेत्रात विशेषीकृत उत्पादन करितो. श्री. मकरंद अप्पलवार आणि श्रीमती रिंकू अप्पलवार यांनी १९९४ कंपनीची स्थापना केली. आम्ही देशातील दोन्ही प्रमुख स्टॉक एक्सचेंज बीएसई आणि एनएसई वर सूचीबद्ध आहोत.

जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे; 'अवाना'चा स्तुत्य उपक्रम

उत्पन्न वाढविणाऱ्या रोतफ-पांचा सत्कार

नगर, ता. ३१- अहमदनगर जिल्ह्यारात जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे या अवानाच्या कार्यक्रमातून १३० हून अधिक शेतकऱ्याचा सन्मान केला, नगर सारख्या दुष्काळ्यास्त जिल्ह्यानध्ये १०० करोड लिटर पाण्याची साठवण घेली आहे. नगरमधील जवळपास ४५० गावे दुष्काळ ग्रस्त घोषित करण्यात आली आहे. जनिनीतील पाण्याची पातळी २०११ मध्ये २०० पूर्ट होती आज तात्वल ३५० -४०० पूर्ट खोल गेली आहे.

अवाना हा एन्वीचा विशेष उपक्रम आहे ज्याच्या अंतर्गत शेतकऱ्यांना परवडणारी जलसंवर्धना करिता उपयुक्त अशी विविध उत्पादनाची निर्मिती केली जाते. शेतकऱ्यांना समेत करण्यास व त्याचे उत्पादन वाढवण्यास याची मदत होते.

हयामान विभागाचे विशेषतळा डॉ. वी. एन. शिंदे या कार्यक्रमाचे मुख्य पाहुणे होते. हयामानातील बदल व जलसंवर्धन या विषयावर त्यांनी शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन केले. अवाना भारतीय शेतकऱ्यांकरिता परवडणारी जल संवर्धन उपाययोजना तयार करण्यासाठी किंवायताशीर

नवकाल्पना वापरण्याच्या उद्देशाने एन्वी इंडस्ट्रीज लिमिटेड प्रकल्प आहे. मार्च २०१९ पर्यंत अवानाने ५,००४ शेतकऱ्याची निर्मिती केली व त्यामध्यातून ३०,००० लोक प्रभावित झाले, व त्यामध्यून २०,००० दशलक्ष लिटर्स पाणी वाचविले आणि त्या शेतकऱ्याचे सरातरी उत्पन्न ९८.७ टक्के वाढले.

अवाना प्रकल्प प्रमुख नैथिली अप्पालवार म्हणाल्या, अवाना येथे, आम्ही पाणी साठवण वापरण्यासाठी सर्वांगीण दृष्टिकोन घेता आहोत. आम्ही योग्य शेत तलावांची निर्मिती करण्यास मदत करता नाही, तर आम्ही रास्ता दशात सर्वोत्तम जागतिक तंत्रज्ञान देखील विकसित केले आहे. तरेच आम्ही शेतकऱ्यांना वँकांकडून अर्थसहाय्य मिळवण्यास मदत करतो, पाण्याच्या संवर्धनातील तळांच्या सहकाऱ्याने आणि स्थानिक तारुणांच्या भागीदारीने जलसंवर्धनाचे कार्य सर्वदूर पसरवण्याचा प्रयत्न करतो. आम्ही आता डेटा-संचालित पद्धती आणि इंटरनेट-ऑफ-थिंग्ज (आयओटी) तंत्रज्ञानापाचा वापर करून शेतकऱ्यांना शक्य तितवया सर्वोत्कृष्ट पद्धतीने

पाण्याचा वापर करण्यास उद्युक्त करतो.

एन्वी इंडस्ट्रीज लिमिटेडचे सीएमडी नकरंद अप्पलवार म्हणाले, आम्ही प्रत्येक भारतीय शेतकऱ्याला समृद्ध करण्यासाठी जलसंवर्धन क्षेत्रातील अत्याधुनिक आणि आंतरराष्ट्रीय तंत्रज्ञान आणण्यासाठी वघनवढू आहोत. आम्हाला शेतकऱ्यांची निर्णयक्षमता वाढवून त्यांना स्वयंसिद्ध होण्यास मदत करायली आहे, जेणे काळन त्यांना पाण्याकरिता पावसावर अपलंबून न राहता त्यांनी त्यांचे आवडीचे पीक, त्यांचे आवडीच्या तिकाणी व त्यांचे आवडीच्या वेळेस घेण्याची मुभा मिळावी

२०१६ मध्ये अवानाने जगातील सर्वात रुद्द शेततब्याच्या कापडाची निर्मिती केली. २०१७ मध्ये अत्याधुनिक प्रोटेक्स टेक्नॉलॉजी वापरून अतिनील किरणांपासून कापडाचे संरक्षण करीत दीर्घायुषी कापड शेतकऱ्यापर्यंत पोहोचविले यावर्षी, हॅचिटेक टेक्नॉलॉजीचा वापर करून मत्स्योत्पादनाकरिता उपयुक्त असे आधुनिक शेततब्याचे कापड उपलब्ध करण्यात आले. एन्वी इंडस्ट्रीज लिमिटेड ही ओव्हन पॉलिथिलीन आणि पॉलीथ्रोपायलीन उत्पादनांच्या क्षेत्रात एक अग्रेसर कंपनी आहे. आम्ही पाय महाद्वीपांच्या ५४ देशांमध्ये आमची उत्पादने वितरीत करतो. आम्ही पैकेजिंग, वॉटर कंझर्वेशन, ह्युमन सेपटी आणि ब्रॉप प्रोटेक्शनच्या क्षेत्रात विशेषीकृत उत्पादन करतो. मकरंद अप्पलवार आणि रिंकू अप्पलवार यांनी १९९४ कंपनीची स्थापना केली. आम्ही देशातील दोन्ही प्रमुख स्टॉक एव्हरेंज वीएसई आणि एनएसई वर सूचीवढू आहोत.

पाणी गळती थांबविण्यासाठी ‘परको प्लस’कापडाचा वापर चिखली घाट येथे नाविन्यपूर्ण उपक्रम

नगर : प्रतिनिधि

पाझर तलावांच्या गळतीमुळे अवघ्या दोन-तीन महिन्यांत तलावातील पाणीसाठा संपतो. तलावाच्या भिंतीलगत परको प्लस या कापडाचा वापर केल्यास गळती नियंत्रणात येत आहे. एम्बी इंडस्ट्रीज लिमिटेड कंपनी सामाजिक दायित्वाच्या भावनेतून जिल्ह्यातील चिखली घाटात हा उपक्रम राबविणार असल्याची माहिती कंपनीचे सीएमडी मकरंद अप्पलवार व अवाना प्रकल्प प्रमुख मैथिली अप्पलवार यांनी पत्रकार परिषदेत दिली.

अप्पलवार म्हणाले, एम्बी इंडस्ट्रीज कंपनीतर्फे शेतकऱ्यांसाठी विविध उपक्रम राबविले जात आहेत. प्रगतशील शेतकऱ्यांचे इतरांनी अनुकरण

करण्यासाठी त्यांचा सन्मान केला जातो. राज्य शासनाने हजारो पाझर तलावांची उभारणी केली. या तलावांची वेळोवेळी देखभाल दुरुस्ती करण्याकडे दुर्लक्ष झाले. काही ठिकाणी काम निकृष्ट झाल्याने पाझर तलावांमधील पाण्याची गळती होते. पावसाळ्यानंतर अवघ्या दोन-तीन महिन्यांत पाझर तलावांतील सर्व पाणी वाहून जात आहे. पाझर तलावांच्या भिंतीजवळ परको प्लस हे कापड टाकल्यास पाणी गळती नियंत्रणात आणता येते. तलावातील पाणीसाठा पाच-सहा महिन्यांपर्यंत टिकून राहत आहे. कंपनीच्या खर्चाने प्रायोगिक तत्त्वावर नगर-दौँड रस्त्यावरील चिखली घाट (ता. श्रीगोंदा) येथील तलावात परको प्लस कापड टाकले जाणार आहे.

जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे, अवानाचा स्तुत्य उपक्रम : पाणी साठवून, उत्पन्न वाढवणाऱ्या १३० शेतकऱ्याचा सत्कार

अहमदनगर (प्रतिनिधि) : अहमदनगर जिल्ह्यात जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे या अवानाच्या कार्यक्रमातून १३० हनु अधिक शेतकऱ्याचा सन्मान केला, अहमदनगर सारख्या दुष्काळग्रस्त जिल्ह्यामध्ये १०० करोड लिटर पाण्याची साठवण केली आहे. अहमदनगरमधील जवळपास ४५० गावे दुष्काळ ग्रस्त घोषित करण्यात आली आहे. जमिनीतील पाण्याची पातळी २०११ मध्ये २०० फूट होती आज तब्बल ३५० -४०० फूट खोल गेली आहे.

अवाना हे एम्बी चा विशेष उपक्रम आहे ज्याचा अंतर्गत शेतकऱ्यांना परवडणारी जल संवर्धन करीत उपयुक्त अशी विविध उत्पादनाची निर्मिती केली जाते. शेतकऱ्यांना सक्षम करण्यास व त्याचे उत्पादन वाढवण्यास याची मदत होते.

हवामान विभागाचे विषेशज्ञ डॉ. बी. एन. शिंदे या कार्यक्रमाचे मुख्य पाहुणे होते. हवामानातील बदल व जलसंवर्धन या विषयावर त्यांनी शेतकऱ्याना मार्गदर्शन केले.

अवाना भारतीय शेतकऱ्याकरिता

परवडणारी जल संवर्धन उपाययोजना तयार करण्यासाठी किफायतशीर नवकल्पना वापरण्याच्या उद्देशाने एम्बी इंडस्ट्रीज लिमिटेड प्रकल्प आहे. मार्च २०१९ पर्यंत अवाना ने ५,००४ शेतकऱ्यांची निर्मिती केली व त्यामध्यातून ३०,००० लोक प्रभावित झाले, व त्यामध्यून २०,००० दशलक्ष लिटर्स पाणी वाचविले आणि त्याशेतकऱ्याचे सरासरी उत्पन्न ९८.७% वाढले.

अवाना प्रकल्प प्रमुख सुश्री मैथिली अप्पालवार म्हणाल्या, अवाना येथे, आम्ही पाणी साठवण करण्यासाठी

सर्वांगीण दृष्टीकोन घेत आहोत. आम्ही केवळ शेत तलावांची निर्मिती करण्यासच मदत करत नाही, तर आम्ही रास्त दरात सर्वोत्तम जागतिक तंत्रज्ञान देखील विकसित केले आहे. तसेच आम्ही शेतकऱ्यांना बँकांकडून अर्थसहाय्य मिळवण्यास मदत करतो, पाण्याच्या संवर्धनातील तज्ज्ञांच्या सहकायांने आणि स्थानिक तरुणांच्या भागीदारीने जलसंवर्धनचे कार्य सर्वदूर पसरवण्याचा प्रयत्न करतो. आम्ही आता डेटा-संचालित पद्धती आणि इंटरनेट-ऑफ-थिंग्ज (आयओटी) तंत्रज्ञानाचा वापर करून शेतकऱ्यांना शक्य तितक्या

सर्वोत्कृष्ट पद्धतीने पाण्याचा वापर करण्यास उद्युक्त करतो.

एम्बी इंडस्ट्रीज लिमिटेडचे सीएमडी श्री मकरंद अप्पलवार म्हणाले, आम्ही प्रत्येक भारतीय शेतकर्याला समृद्ध करण्यासाठी जलसंवर्धन क्षेत्रातील अत्याधुनिक आणि आंतरराष्ट्रीय तंत्रज्ञान आणण्यासाठी वचनबद्ध आहोत.

आम्हाला शेतकऱ्यांची निर्णयक्षमता वाढवून त्यांना स्वयंसिद्ध होण्यास मदत करायची आहे, जेणे करून त्यांना पाण्याकरिता पावसावर अवलंबून न राहता त्यांनी त्यांचे आवडीचे पीक, त्यांचे

आवडीच्या ठिकाणी व त्यांचे आवडीच्या वेळेस घेण्याची मुभा मिळावी

२०१६ मध्ये अवानानी जगातील सर्वात रुंद शेतकऱ्याच्या कापडाची निर्मिती केली. २०१७ मध्ये अत्याधुनिक प्रोटेक्स टेकनॉलॉजी वापरून अतिनील किणांपासून कापडाचे संरक्षण करीत दीर्घ आयुषी कापड शेतकऱ्यां पर्यंत पोहचविले यावर्षी, हॅबिटेक टेकनॉलॉजी चा वापर करून मत्स्योत्पादनाकरिता उपयुक्त असे आधुनिक शेतकऱ्याच्या कापड उपलब्ध करण्यात आले.

एम्बी इंडस्ट्रीज लिमिटेड हि ओव्हन पॉलिथिलीन आणि पॉलीप्रोपायलीन उत्पादनांच्या क्षेत्रात एक अग्रेसर कंपनी आहे. आम्ही पाच महाद्वीपांच्या ५४ देशांमध्ये आमची उत्पादने वितरीत करतो. आम्ही पैकेजिंग, वॉटर कंझवेंशन, हुमन सेफ्टी आणि क्रॉप प्रोटेक्शनच्या क्षेत्रात विशेषीकृत उत्पादन करितो.

श्री. मकरंद अप्पलवार आणि श्रीमती रिंकू अप्पलवार यांनी १९९४ कंपनीची स्थापना केली. आम्ही देशातील दोन्ही प्रमुख स्टॉक एक्सचेंज बीएसई आणि एनएसई वर सूचीबद्ध आहोत.

जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे, अवानाचा जिल्ह्यात रस्तुत्य उपक्रम ९ अब्ज लिटर पाणी साठवून, दुप्पटीने उत्पन्न वाढवणाऱ्या ७५० सोलापुरी शेतकऱ्याचा सन्मान

सोलापूर (प्रतिनिधी) :

सोलापूर जिल्ह्यात जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे या अवानाच्या कार्यक्रमातून १५० हून अधिक शेतकऱ्याचा सन्मान केला, या शेतकऱ्यांनी सोलापूरसारख्या दुष्काळग्रस्त जिल्ह्यात १०० करोड लिटर पाण्याची साठवण केली. सोलापूरमधील जवळपास २५० गावे व १३१६ वस्त्या दुष्काळग्रस्त घोषित करण्यात आल्या आहेत. जमिनीतील पाण्याची पातळी २०११ मध्ये १५०-२०० फूट होती आज

तब्बल २५० -३०० फूट खोल गेली आहे. अवाना हे एम्बी चा विशेष उपक्रम आहे ज्याचा अंतर्गत शेतकऱ्यांना परवडणारी जल संवर्धना करीत उपयुक्त अशी विविध उत्पादनाची निर्मिती केली जाते. शेतकऱ्यांना सक्षम करण्यास व त्याचे उत्पादन वाढवण्यास याची मदत होते. अरुण देशपांडे आणि सुमंगला देशपांडे या कार्यक्रमाचे मुख्य पाहुणे होते.

हवामानातील बदल व जलसंवर्धन या विषयांवर त्यांनी शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन

केले. अवाना भारतीय शेतकऱ्यां करिता परवडणारी जलसंवर्धन उपायांज्ञान तयार करण्यासाठी किफायतशीर नवकल्पना वापरण्याच्या उद्देशने एम्बी इंडस्ट्रीज लिमिटेड प्रकल्प आहे. मार्च २०१९ पर्यंत अवाना ने ५,००४ शेतकऱ्याची निर्मिती केली व त्यामध्यमातून ३०,००० लोक प्रभावित झाले, व त्यामध्यून २०,००० दशलक्ष लिटर्स पाणी वाचविले आणि त्याशेतकऱ्याचे सरासरी उत्पन्न ९८.७ टके वाढले. यावेळी सुश्री

मैथिली अप्पालवार म्हणाल्या, अवाना येथे, आम्ही केवळ शेत तलावांची निर्मिती करण्यासच मदत करत नाही, तर आम्ही रास्त दरात सर्वोत्तम जगातिक तंत्रज्ञान देखील विकसित केले आहे. तसेच आम्ही शेतकऱ्यांना बँकांकडून अर्धसहाय्य मिळवण्यास मदत करतो.

आम्ही आता डेटा-संचालित पद्धती आणि इंटरनेट-ऑफ-थिंग (आयओटी) तंत्रज्ञानाचा वापर करून शेतकऱ्यांना शक्य

तितक्या सर्वोत्कृष्ट पद्धतीने पाण्याचा वापर करण्यास उद्युक्त करतो.

यावेळी मकरंद अप्पलवार बोलताना म्हणाले, आम्ही प्रत्येक भारतीय शेतकऱ्याला

समृद्ध करण्यासाठी जलसंवर्धन क्षेत्रातील अत्याधुनिक आणि आंतरराष्ट्रीय तंत्रज्ञान आणण्यासाठी वचनबद्ध आहेत. आम्ही पाच महाद्वीपांच्या ५४ देशांमध्ये आमची उत्पादने

वितरीत करतो. आम्ही पॅकेजिंग, वॉटर कंझर्वेशन, ह्युमन सेफ्टी आणि क्रॉप प्रोटेक्शनच्या क्षेत्रात विशेषाकृत उत्पादन करितो.

मकरंद अप्पलवार आणि रिंकू अप्पलवार यांनी १९९४ कंपनीची स्थापना केली असून, देशातील दोन्ही प्रमुख स्टॉक एक्सचेंज बीएसई आणि एनएसई वर सूचीबद्ध आहेत.

जलसमृद्धीतून उत्पन्न वाढवण्याच्या शेतकऱ्यांचा सत्कार

► 'अवाना' एक स्तुत्य उपक्रम ; १०० शेततळे पूर्णत्वाच्या मार्गावर आहेत
औरंगाबाद / प्रतिनिधी

अहमदनगर जिल्ह्यात जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे या अवाना कार्यक्रमातून १३० हन अधिक शेतकऱ्याचा सन्मान नुकताच करण्यात आला. या स्तुत्य उपक्रमांतर्गत अहमदनगर सारख्या दुष्काळग्रस्त जिल्ह्यात १०० करोड लिटर पाण्याची साठवण केली आहे. येथील सुमारे ४५० गावे दुष्काळ ग्रस्त घोषित करण्यात आली आहे. जमिनीतील पाण्याची पातळी २०११ मध्ये २०० फूट होती, ती आज तब्बल ३५० -४०० फूट खोल गेली आहे. या स्थितीत हा उपक्रम यशस्वी ठरला.

अवाना हा एम्बीचा विशेष उपक्रम आहे, ज्या अंतर्गत शेतकऱ्यांना परवडणारी जलसंवर्धनासाठी उपयुक्त अशी विविध उत्पादनाची निर्मिती केली जाते. शेतकऱ्यांना सक्षम करण्यास व त्याचे उत्पादन वाढवण्यास याची मदत होते. हवामान विभागाचे विषेशजन्ज डॉ. बी. एन. शिंदे या कार्यक्रम

चे मुख्य पाहुणे होते. हवामानातील बदल व जलसंवर्धन या विषयांवर त्यांनी शेतकऱ्यांना यावेळी मार्गदर्शन केले. मार्च २०१९ पर्यंत अवानाने ५,००४ शेततळ्याची निर्मिती केली. त्यामध्यमातून ३०,००० लोक प्रभावित झाले. त्यामध्यून २०,००० दशलक्ष लिटर्स पाणी वाचविले आणि त्या शेतकऱ्याचे सरासरी उत्पन्न ९८.७% वाढले. अवाना प्रकल्प प्रमुख मैथिली अप्पलवार म्हणाल्या, अवाना येथे आम्ही पाणी साठवण करण्यासाठी सर्वांगीण दृष्टीकोन घेत आहोत. आम्ही केवळ शेत तलावांची निर्मिती करण्यालाच मदत करत नाही, तर आम्ही रास्त दरात सर्वोत्तम जागतिक तंत्रज्ञान देखील विकसित केले आहे. तसेच आम्ही शेतकऱ्यांना बँकांकडून अर्थसहाय्य मिळवण्यास मदत करतो. एम्बी इंडस्ट्रीज लिमि टेडचे सीएमडी मकरंद अप्पलवार, रिंकू अप्पलवार यांनी १९९४ कंपनीची स्थापना केली. ही कंपनी देशातील दोन्ही प्रमुख स्टॉक एक्सचेंज बीएसई आणि एनएसई वर सूचीबद्ध आहे.

जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे, अवानाचा जिल्ह्यात स्तुत्य उपक्रम

१ अब्ज लिटर पाणी साठवून, दुप्पटीने उत्पन्न वाढवणाऱ्या १५० सोलापुरी शेतकऱ्याचा सन्मान

सोलापूर (प्रतिनिधी) सोलापूर जिल्ह्यात जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे या अवानाच्या कार्यक्रमातून १५० हून अधिक शेतकऱ्याचा सन्मान केला, या शेतकऱ्यांनी सोलापूरसारख्या दुष्काळग्रस्त जिल्ह्यात १०० करोड लिटर पाण्याची साठवण केली. सोलापूरमधील जवळपास २५० गावे व १३१६ वस्त्या दुष्काळग्रस्त घोषित करण्यात आल्या आहेत. जमिनीतील पाण्याची पातळी २०११ मध्ये १५०-२०० फूट होती आज तब्बल २५० -३०० फूट खोल गेली आहे. अवाना हे एम्बी चा विशेष उपक्रम आहे ज्याचा अंतर्गत शेतकऱ्यांना परवडणारी जल संवर्धना करीत उपयुक्त अशी विविध उत्पादनाची निर्मिती केली जाते. शेतकऱ्यांना सक्षम करण्यास व त्याचे उत्पादन वाढवण्यास याची मदत होते. अरुण देशपांडे आणि सुमंगला देशपांडे या कार्यक्रमाचे मुख्य पाहुणे होते. हवामानातील बदल व जलसंवर्धन या विषयांवर त्यांनी शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन केले. अवाना भारतीय

शेतकऱ्यां करिता परवडणारी जलसंवर्धन उपाययोजना तयार करण्यासाठी किफायतशीर नवकल्पना वापरण्याच्या उद्देशाने एम्बी इंडस्ट्रीज लिमिटेड प्रकल्प आहे. मार्च २०१९ पर्यंत अवाना ने ५,००४ शेतकऱ्याची निर्मिती केली व त्यामध्यमातून ३०,००० लोक प्रभावित झाले, व त्यामधून २०,००० दशलक्ष लिटर्स पाणी वाचविले आणि

त्याशेतकऱ्याचे सरासरी उत्पन्न ९८.७ टके वाढले. यावेळी सुश्री मैथिली अप्पालवार म्हणाल्या, अवाना येथे, आम्ही केवळ शेत तलावांची निर्मिती करण्यासच मदत करत नाही. तर आम्ही रास्त दरात सर्वोत्तम जागतिक तंत्रज्ञान देखील विकसित केले आहे. तसेच आम्ही शेतकऱ्यांना बँकांकडून अर्थसहाय्य

मिळवण्यास मदत करतो. आम्ही आता डेटा-संचालित पद्धती आणि इंटरनेट-ऑफ-थिंग (आयओटी) तंत्रज्ञानाचा वापर करून शेतकऱ्यांना शक्य तितक्या सर्वोत्कृष्ट पद्धतीने पाण्याचा वापर करण्यास उद्युक्त करतो.

यावेळी मकरंद अप्पलवार बोलताना म्हणाले, आम्ही प्रत्येक भारतीय शेतकऱ्याला समृद्ध करण्यासाठी जलसंवर्धन क्षेत्रातील अत्याधुनिक आणि आंतरराष्ट्रीय तंत्रज्ञान आणण्यासाठी वचनबद्ध आहोत. आम्ही पाच महाद्वीपांच्या ५४ देशांमध्ये आमची उत्पादने वितरीत करतो. आम्ही पॅकेजिंग, वॉटर कंझवेशन, ह्युमन सेफ्टी आणि क्रॉप प्रोटेक्शनच्या क्षेत्रात विशेषीकृत उत्पादन करितो.

मकरंद अप्पलवार आणि रिंकू अप्पलवार यांनी १९९४ कंपनीची स्थापना केली असून, देशातील दोन्ही प्रमुख स्टॉक एक्सचेंज बीएसई आणि एनएसई वर सूचीबद्ध आहोत.

शेती पिकांच्या नियोजनाशिवाय शेतकऱ्यांना पर्याय नाही : शिंदे

अहमदनगर (प्रतिनिधी) - वाढत्या म्लोबल वार्मिंग मुळे दिवसेंदिवस पर्जन्यमान कमी होत चालले आहे. दर २-३ वर्षांतून दुष्काळ पडत आहे. यावर मात करण्यासाठी शेतकऱ्यांना जलबचतीच्या उपाययोजना करणे आणि शेती पिकांचे योग्य नियोजन करणे तसेच पर्यावरणाचा समतोल राखण्यासाठी मोठ्या प्रमाणात बृक्ष लागवड करणे या शिवाय पर्याय नाही, असे प्रतिपादन हवामान तज्ज्ञ प्रा. डॉ. बी. एन. शिंदे यांनी केले.

नगर सारख्या दुष्काळग्रस्त जिल्ह्यात जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे या एम्बी कंपनीच्या अवाना प्रकल्पात सुमारे २२३ शेततळे करून १०० कोटी लिटर पाण्याची साठवण करीत त्याद्वारे शेती करून दुप्पटीने उत्पन्न बाढविणाऱ्या जिल्ह्यातील १३० शेतकऱ्यांचा गौरव गुरुवारी (दि. ३०) करण्यात आला. यावेळी निवृत्त कृषी अधिकारी रामेश्वर चांडक, एम्बी इंडस्ट्रीज लिमिटेडचे संचालक मकरंद अप्पलवार, अवाना प्रकल्पाच्या मुख्य कार्यकारी अधिकारी मैथिली अप्पलवार, महाराष्ट्र व राजस्थानचे व्यवस्थापक

रुपेश सावंत, राकेश काटकर, वैभव देवरुखकर, जिल्हा वितरक अतुल काळे आदी उपस्थित होते.

यावेळी बोलताना मकरंद अप्पलवार म्हणाले, नगरमधील जवळपास ४५० गावे दुष्काळ ग्रस्त घोषित करण्यात आली आहेत. जमिनीतील पाण्याची पातळी २०११ मध्ये २०० फूट होती, आज तब्बल ३५० -४०० फूट खोल गेली आहे. शेतकऱ्यांना सक्षम करण्यास व त्यांचे उत्पादन बाढविण्यास कंपनी उपक्रम राबविते.

मार्च २०१९ पर्यंत पाच हजार चार शेतकऱ्याची निर्मिती केली. त्या माध्यमातून ३० हजार लोक प्रभावित होऊन बीस हजार दशलक्ष लिटर्स पाणी बाचविले. यामुळे संबंधित शेतकऱ्यांचे सरासरी उत्पन्न ९८.७ टक्क्यांनी वाढले. यावेळी अवाना प्रकल्प प्रमुख मैथिली अप्पलवार यांचे भाषण झाले. कार्यक्रमात दिवसभर शेतकऱ्यांना शेतीतील आधुनिक तंत्रज्ञान, पाण्याची बचत, शेती पिकांचे नियोजन या विषयी तज्ज्ञांनी मार्गदर्शन केले.

जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे, अवानाचा जिल्ह्यात सुत्य उपक्रम

सोलापूर : सोलापूर जिल्ह्यात जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे या अवानाच्या कार्यक्रमातून १५० हून अधिक शेतकऱ्याचा सन्मान केला, या शेतकऱ्यांनी सोलापूरसारख्या दुष्काळग्रस्त जिल्ह्यात १०० करोड लिटर पाण्याची साठवण केली. सोलापूरमधील जवळपास २५० गावे व १३१६ वस्त्या दुष्काळग्रस्त घोषित करण्यात आल्या आहेत. जमिनीतील पाण्याची पातळी २०११ मध्ये १५०-२०० फूट होती आज तब्बल २५० -३०० फूट खोल गेली आहे. अवाना हे एम्बी चा विशेष उपक्रम आहे ज्याचा अंतर्गत शेतकऱ्यांना परवडणारी जल संवर्धना करीत उपयुक्त अशी विविध उत्पादनाची निर्मिती केली जाते. शेतकऱ्यांना सक्षम करण्यास व त्याचे उत्पादन वाढवण्यास याची म

दत होते. अरुण देशपांडे आणि सुमंगला देशपांडे या कार्यक्रमाचे मुख्य पाहुणे होते.

हवामानातील बदल व जलसंवर्धन या विषयावर त्यांनी शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन केले. अवाना भारतीय शेतकऱ्यां

आणि त्याशेतकऱ्याचे सरासरी उत्पन्न ९८.७ टके वाढले. यावेळी सुश्री मैथिली अप्पलवार म्हणाल्या, अवाना येथे, आम्ही केवळ शेत तलावांची निर्मिती करण्यासच मदत करत नाही, तर आम्ही रास्त दरात सर्वोत्तम जागतिक तंत्रज्ञान देखील विकसित केले आहे.

तसेच आम्ही शेतकऱ्यांना बँकांकडून अर्थसहाय्य मिळवण्यास मदत करतो. आम्ही

क्षेत्रातील अत्याधुनिक आणि आंतरराष्ट्रीय तंत्रज्ञान आणण्यासाठी वचनबद्ध आहेत. आम्ही पाच महाद्वीपांच्या

५४ देशांमध्ये आमची उत्पादने वितरीत करतो. आम्ही पॅकेजिंग, वॉटर कंझर्वेशन, हुमन सेफटी आणि क्रॉप प्रोटेक्शनच्या

क्षेत्रात विशेषीकृत उत्पादन करितो. मकरंद अप्पलवार आणि रिंकू अप्पलवार यांनी १९९४ कंपनीची स्थापना केली.

१ अब्ज लिटर पाणी साठवून, दुप्पटीने उत्पन्न वाढवण्याच्या १५० सोलापुरी शेतकऱ्याचा सन्मान

करिता परवडणारी जलसंवर्धन उपाययोजना तयार करण्यासाठी किफायतशीर नवकल्पना वापरण्याच्या उद्देशाने एम्बी इंडस्ट्रीज लिमिटेड प्रकल्प आहे. मार्च २०१९ पर्यंत अवाना ने ५,००४ शेततब्याची निर्मिती केली व त्यामाध्यम तून ३०,००० लोक प्रभावित झाले, व त्यामधून २०,००० दशलक्ष लिटर्स पाणी वाचविले

आता डेटा-संचालित पद्धती आणि इंटरनेट-ऑफ-थिंग्ज (आयओटी) तंत्रज्ञानाचा वापर करून शेतकऱ्यांना शक्य तितक्या सर्वोत्कृष्ट पद्धतीने पाण्याचा वापर करण्यास उद्युक्त करतो.

यावेळी मकरंद अप्पलवार बोलताना म्हणाले, आम्ही प्रत्येक भारतीय शेतकऱ्याला समृद्ध करण्यासाठी जलसंवर्धन

जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे 'अवाना'चा जिल्ह्यात स्तुत्य उपक्रम

एक अब्ज एक अब्ज लीटर पाणी साठवून, दुप्पटीने उत्पन्न वाढवणाऱ्या १५० सोलापुरी शेतकऱ्यांचा सन्मान

✓ सोलापूर/ प्रतिनिधी

सोलापूर जिल्ह्यात जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे या 'अवाना'च्या कार्यक्रमातून १५० हून अधिक शेतकऱ्यांचा सन्मान केला, या शेतकऱ्यांनी सोलापूरसारख्या दुष्काळग्रस्त जिल्ह्यात १०० करोड लीटर पाण्याची साठवण केली. सोलापूरमधील जवळपास २५० गावे व १३१६ वर्ट्त्या दुष्काळग्रस्त योषित करण्यात आल्या आहेत.

जमिनीतील पाण्याची पातळी २०११ मध्ये १५०-२०० फूट होती आज तब्बल २५०-३०० फूट खोल गेली आहे. अवाना हे एम्बी चा विशेष उपक्रम आहे ज्याचा अंतर्गत शेतकऱ्यांना उपयोगी जल संवर्धन करीत उपयुक्त

अशी विविध उत्पादनाची निर्मिती केली जाते. शेतकऱ्यांना सक्षम करण्यास व त्याचे उत्पादन वाढवण्यास याची मदत होते. अरुण देशपांडे आणि सुमंगला देशपांडे या कार्यक्रमाचे मुख्य पाहुणे होते.

हावामानातील बदल व जलसंवर्धन या विषयावर त्यांनी शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन केले. अवाना भारतीय शेतकऱ्यां करिता परवडणारी जलसंवर्धन उपायोजना तयार करण्यासाठी किफायतशीर नवकल्पना वापरण्याच्या उद्देशाने एम्बी इंडस्ट्रीज लिमिटेड प्रकल्प आहे. मार्च २०१९ पर्यंत अवाना ने ५,००४ शेतकऱ्याची निर्मिती केली व त्यामध्यमातून ३०,००० लोक प्रभावित झाले, व त्यामधून २०,००० दशलक्ष लीटर्स पाणी वाचविले आणि त्या

शेतकऱ्याचे सरासरी उत्पन्न ९८.७ टक्के वाढले यावेळी सुश्री मैथिली अप्पालवार म्हणाल्या, अवाना येथे, आम्ही केवळ शेत तलावांची निर्मिती करण्यासच मदत करत नाही, तर आम्ही रास्त दरात सर्वो तम जागतिक तंत्रज्ञान देखील विकसित केले आहे. तसेच आम्ही शेतकऱ्यांना बँकांकडून अर्धसाहाय्य मिळवण्यास मदत करतो. आम्ही आता डेटा-संचालित पद्धती आणि इंटरनेट-ऑफ-थिंज (आयओटी) तंत्रज्ञानाचा वापर करून शेतकऱ्यांना शक्य तितक्या सर्वोत्कृष्ट पद्धतीने पाण्याचा वापर करण्यास उद्युक्त करतो.

यावेळी मकरंद अप्पलवार बोलताना म्हणाले, आम्ही प्रत्येक भारतीय शेतकऱ्याला समृद्ध करण्यासाठी जलसंवर्धन क्षेत्रातील अत्याधुनिक आणि

आंतरराष्ट्रीय तंत्रज्ञान आणण्यासाठी वचनबद्ध आहोत.

आम्ही पाच महाद्वीपांच्या ७४ देशांमध्ये आमची उत्पादने वितरित करतो. आम्ही पॅकेजिंग, वॉटर कंडुर्वेशन, ह्यामन सेफ्टी आणि क्रॉप प्रोटेक्शनच्या क्षेत्रात

विशेषीकृत उत्पादन करितो. मकरंद अप्पलवार आणि रिंकू अप्पलवार यांनी १९९४ कंपनीची स्थापना केली असून, देशातील दोन्ही प्रमुख रस्तॉक एकसर्वेज बीएसई आणि एनएसई वर सूचीबद्ध आहोत.

१०० करोड लिटर पाणी साठवणाऱ्या १३० शेतकऱ्यांचा सत्कार

अहमदनगर, ३१ मे -

अहमदनगर जिल्ह्यात जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे या अवानाच्या कार्यक्रमातून १३० हुन अधिक शेतकऱ्याचा सन्मान केला, अहमदनगर सारख्या दुष्काळग्रस्त जिल्ह्यामध्ये १०० करोड लिटर पाण्याची साठवण केली आहे, अहमदनगरमधील जबलपास ४५० गावे दुष्काळ ग्रस्त घोषित करण्यात आली आहे. जमिनीतील पाण्याची

पातळी २०११ मध्ये २०० फूट होती आज तब्बल ३५० -४०० फूट खोल गेली आहे.

अवाना हे एम्बी चा विशेष उपक्रम आहे ज्याचा अंतर्गत शेतकऱ्यांना परवडणारी जल संवर्धना करीत उपयुक्त अशी विविध उत्पादनाची निर्मिती केली जाते. शेतकऱ्यांना सक्षम करण्यास व त्याचे उत्पादन वाढवण्यास याची मदत होते हवामान विभागाचे

विशेषज्ञ डॉ. बी. एन. शिंदे या कार्यक्रमाचे मुख्य पाहुणे होते. हवामानातील बदल व जलसंवर्धन या विषयांवर त्यांनी शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन केले अवाना भारतीय शेतकऱ्यांकरिता परवडणारी जल संवर्धन उपाययोजना तयार करण्यासाठी किफायतशीर नवकल्पना वापरण्याच्या उद्देशाने एम्बी इंडस्ट्रीज लिमिटेड प्रकल्प आहे, मार्च २०१९ पर्यंत अवाना

ने ५,००४ शेतकऱ्याची निर्मिती केली व त्यामध्यमातून ३०,००० लोक प्रभावित झाले, व त्यामध्यून २०,००० दशलक्ष लिटर्स पाणी वाचविले आणि त्याशेतकऱ्यांचे सरासरी उत्पन्न ९८.७% वाढले

अवाना प्रकल्प प्रमुख सुश्री मैथिली अप्पालवार म्हणाल्या, अवाना येथे, आम्ही पाणी साठवण

करण्यासाठी सर्वांगीण दृष्टीकोन घेत आहोत. आम्ही केवळ शेत तलावांची निर्मिती करण्यासच मदत करत नाही, तर आम्ही गस्त दरात सर्वोत्तम जागतिक तंत्रज्ञान देखील विकसित केले आहे. तसेच आम्ही शेतकऱ्यांना बँकांकडून अर्थसहाय्य मिळवण्यास मदत करतो, पाण्याच्या संवर्धनातील तजांच्या सहकाऱ्यांने

आणि स्थानिक तरुणांच्या भागीदारीने जलसंवर्धनाचे कार्य सर्वदूर पसरवण्याचा प्रयत्न करतो. आम्ही आता डेटा-संचालित पद्धती आणि इंटरनेट-ऑफ-व्हिज्ब (आयओटी) तंत्रज्ञानाचा वापर करून शेतकऱ्यांना शक्य तितक्या सर्वोत्कृष्ट पद्धतीने पाण्याचा वापर करण्यास उद्युक्त करतो.

जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे, १५० शेतकऱ्यांचा गौरव

सोलापूर । जिल्ह्यात जलसमृद्धीतून जनसमृद्धीकडे अवानाच्या कार्यक्रमातून १५० हून अधिक शेतकऱ्यांचा सन्मान केला, या शेतकऱ्यांनी सोलापूरसारख्या दुष्काळग्रस्त जिल्ह्यात १०० करोड लिटर पाण्याची साठवण केली. सोलापूरमधील जवळपास २५० गावे व १३१६ वस्त्या दुष्काळग्रस्त घोषित करण्यात आल्या आहेत. जमिनीतील पाण्याची पातळी २०११ मध्ये १५०-२०० फूट होती. आज तब्बल २५०-३०० फूट खोल गेली आहे. अवाना हा एम्बीचा विशेष

उपक्रम आहे ज्याअंतर्गत शेतकऱ्यांना परवडणारी जलसंवर्धनाकरिता उपयुक्त अशी विविध उत्पादनाची निर्मिती केली जाते. शेतकऱ्यांना सक्षम करण्यास व त्याचे उत्पादन वाढवण्यास याची मदत होते, असे विचार प्रमुख अतिथी अरुण देशपांडे आणि सुमंगल देशपांडे यांनी मांडले. मैथिली व मकरंद अप्पालवार यांनी हवामानातील बदल व जलसंवर्धन या विषयावर त्यांनी शेतकऱ्यांना मार्गदर्शन केले. अवाना भारतीय शेतकऱ्यांकरिता परवडणारी जलसंवर्धन उपाययोजना असल्याचे त्यांनी सांगितले.

पाणी वाचवण्याचा उद्योग

पाणी हेच जीवन आहे असे आपण प्रत्येक जण ऐकतो. महाराष्ट्रात बन्याच ठिकाणी गेल्या काही दिवसांत पावसाने कहर केला. सांगली कोल्हापूरमधील परिस्थिती बन्याच लोकांनी अनुभवली आणि बघितली देखील. दुसरे चित्र आहे ते मराठवाड्यातील. सगळीकडे अजूनही कोरडा दुष्काळ आहे. यामध्ये एक गोष्ट समजून घेतली पाहिजे ती म्हणजे 'पाण्याचे योग्य नियोजन.' पाण्याशिवाय शेती अशक्य आहे. याचाच विचार करत अंम्बी इंडस्ट्रीज लिमिटेडचे एक भाग असलेल्या 'अवाना'च्या संस्थापक मैथिली अप्पलवार यांनी भारतातील शेतकऱ्यांना पाण्याच्या समस्येपासून मुक्त करण्यासाठी काम करण्याचा निर्णय घेतला.

शे तकऱ्याचे आयुष्य हे पाण्याशी नियंत्रित असते. शेतकऱ्यांनी पाण्याची बदल, संवर्धन आणि पाण्याच्या भूस्तरामध्ये पुन्हा पुन्हा भर घालत राहणे आवश्यक आहे. कारण त्याची उपजीविका सर्वांत जास्त पाण्यावर अवलंबून आहे; पस्तु कॉर्कीट टैक्सासरख्या पारंपरिक जल संवर्धन उद्योजनांना वापरातो हे बहुसंख्य भारतीय शेतकऱ्यांच्या आवाक्याबाबेद्दे आहे. कारण शेती करण्यासाठी पैसे शित्कर रहत नाही त्यातून पाण्याची सोयीसाठी भारतासारख्या देशात अजूनही मोठा खर्च आहे. मत्र आता समस्येवर तोडणा सुचवण्यासाठी अनेक स्टॉर्ट-अप्स व स्वयंसेवी संस्था पुढे आल्या. जगालक्ता निर्माण केली जात आहे. शेतकऱ्यांची आता पाण्याच्या नियोजनावरडे गांभीर्याने बघत आहेत. शेतकऱ्यांचे आयुष्य हे पाण्याशी नियंत्रित असते. पाण्याशिवाय शेती अशक्य आहे. याचाच विचार करत अंम्बी इंडस्ट्रीज लिमिटेडचे एक भाग असलेल्या 'अवाना'च्या संस्थापक मैथिली अप्पलवार यांनी भारतातील शेतकऱ्यांना भूक व वरिष्ठी या संवर्धनाशून बाहेर वाढवण्यासाठी परवडण्याजोगे उपाय शोधण्याचा निर्णय घेतला. जलसंचय, 'अवाना'चे प्रमुख उत्पादन, जगातील सर्वांत जास्त किफायतशीर, सर्वसमावेशक जल संवर्धन उपायांजना आहे. जलसंचय ही अतिशय सहजसोपी आणि तरीही अतिशय उत्तम व प्रभावी संकलन्यां आहे. यामध्ये शेतकऱ्यांत एक मोठा खड्डा सोडला जातो य त्याकर एक पॉलिमर असतर घासाले जातो. खड्डुचाचे अशाप्रकारे अस्तरीकरण आल्यामुळे पाणी जिमिनीमध्ये पुरुन जात नाही. असा प्रकारे हे एक कृत्रिम शेतकऱ्यांत त्याकर होते. मैथिली यांनी शेतकऱ्यांना शेतकऱ्यांत त्याकर वापरले जाणारे पॉलिमर अस्तर अर्थात चांगल्या दजविं कामड पुरवण्यास सुरवात केली. त्यांनी सुल केलेल्या जलसंक्षयाच्या प्रकल्पासाठी दरवर्षी पक्कत १ पैसा प्रतिलीटर या दराने खर्च येतो. ही रक्कम पाणी साठवण्यासाठी वापरल्या जाणाऱ्या याच आक्रसत्यां सिर्वेट टाकेच्या खाचाच्या पक्कत १/१० भागाइल्याची आहे. अगदी गरीब शेतकऱ्यांनादेखील याचा लाभ करून दिला असून तीन वर्षांहूनही कमी काढवात मैथिली यांनी ५००० शेतकऱ्यांसोबत भागीदारीमध्ये २०० अव्यालीटर पाण्याची बदल केली आहे. 'अवाना'च्या मार्गदर्शनाच्या

मैथिली अप्पलवार, संस्थापक, अवाना

माध्यमसूत्र महाराष्ट्रात हजारे शेतकऱ्यां तपार झाली आहेत. याच शेतकऱ्यांच्या माध्यमसूत्र सुमारे २०० अब्ज लीटर पाणी साठ्यानु त्यांच्या माध्यमसूत्र शेतकी उत्पन्न दुपटीने वाढवण्यात यश आले आहे.

महाराष्ट्रात नागर, औरंगाबाद, जालना, परभणी, बीड, सोलापूर, पुणे, सांगली, सातारा, कोल्हापूर, जळगाव, बुलढाणा, घुरे, वाशीम, हिंगली आणि नाशिक तसेच राजस्थानातील जैसलमेर, बीकानेर, चुरू, श्रीगंगानगर, रुमानगढ, नागर आणि भीलवाडा या टिकाणी मिळून २०० अब्ज लीटर पाण्याचे यशस्वीपणे संवर्धन करण्यात आले आहे.

मैथिली महाणाऱ्या की, 'कमी सर्वत नोंदवा प्रभाणावर यशस्वी होण्याची कमता असलेल्या नवीन्यापूर्ण संकल्पना मत्र प्रभावित करतात. त्यामुळे प्रत्येकेवेळी नवीन तंत्रज्ञानासाठी खुप मोठी शुद्धारण्यक करणे आवश्यक नसते. फक्त गंभीर समस्येवर प्रभावी उपाय शोधणे गरजेचे आहे. फक्त शेतकऱ्यांनी नवीन तर शहरातील विवा ज्या टिकाणी पाणी अडवून निरवू शकतो, अशा प्रत्येक टिकाणी समाजिक बदल घडवून आण्यासाठी युवा, उत्साही लोकांनी मोठाचा संख्येने पुढे आले पाहिजे. गेळ्या कशी दिक्षात यैश्वरीने गंभीर पाण्याच्या समस्येला तोड दिले होते. देशातील ६० टक्क्यांहून अधिक भाग दुष्कर्ती आहे आणि येच्या काळात पाण्याची आणखी गंभीर समस्या निर्माण होण्याची शक्यता आहे. वर्ष २०३० पर्यंत भारतात पाण्याची मागणी पाण्याच्या उपलब्ध पुरवतवापेक्षा दुपटीने वाढवेली असेल. यावरुन हे स्पष्टपणे दिसून येते की, प्रत्येकाने जाणा असेल तिथे पाण्याची बदत, संवर्धन आणि पाण्याच्या भूततामध्ये पुन्हा पुन्हा भर घालता राहणे आवश्यक आहे. या क्षेत्रात ऊजूनही नहिलांचा मानसिक आणि प्रत्यक्ष सहभाग कमी आहे. पण महिलांचा सहभाग वाढवावास येत्या नवीन कवटी कोणाल्याच पाण्यासाठी वर्णन निश्चय लगाणार नाही.

मैथिली शेतकऱ्यांना फक्त शेतकऱ्यांची निर्भीती करण्यासच महत करत नाही, तर त्यांनी समोर्तम जागरिक तंत्रज्ञानादेखील विकारित केले आहे. तसेच शेतकऱ्यासाठी शेतकऱ्यांना बँकांकडून अर्थसाहा मिळवण्यास मदत करतात. इटरनेट-आॅफ-विंज (आयओटी) तंत्रज्ञानाचा यापर करून शेतकऱ्यांना शक्य तितम्या सर्वेक्षण पद्धतीने पाण्याचा वापर करण्यास उद्युक्त करतात. दिसाय जोडवेंदा म्हणून आहा मत्स्योत्पन्नावरिता उपयुक्त असे आघुनिक शेतकऱ्याचे काढून उपलब्ध करून देत आहेत.

'समाजिक परिवर्तन घडवून आण्याची जी शक्ती युवापितीनाच्ये आहे ती मत्ता नेहीच प्रभावित करते. भारतातील शेतकऱ्यांना सबूत व समृद्ध करणे हे माझे स्वन आहे. मत्ता वाटते की, समाजिक बदल घडवून आण्यासाठी युवा, उत्साही लोकांनी मोठ्या संख्येने पुढे आले पाहिजे.' असेही मैथिली म्हणाल्या.

२०१८मध्ये नीती आयोगाने सादर केलेल्या एका अहवालात असे नमूद केले आहे की, भारत आपल्या इतिहासातील आजवरच्या सवाधिक गंभीर जलसंकटाचा सम्पन्न करत आहे. देशातील ६० टक्क्यांहून अधिक भाग दुष्कर्ती आहे आणि देशातील एक तृप्तियाशपेक्षा जस्त निलंबनांनी गेळ्या दस्तकात चारपेक्षा जस्त वेळा दुष्क्रांत सहन केला आहे. मात्र सर्वत वाईट सिथेती भविष्यत निर्माण होण्याची शक्यता आहे. भारतात २०३०पर्यंत पाण्याची मागणी पाण्याच्या उपलब्ध पुरवतवापेक्षा दुपटीने वाढवेली असेल. पाणी संकर्नासाठी आलाव योग्य पावळे उचलती नाहीत, तर रिसरे युद्ध नवकीय पाण्यासाठी होईल यात शंका नाही. दस्वर्षी २२ मार्च हा दिनस जागीरिक जल दिन म्हणून साजरा केला जातो. भविष्यतात निर्माण होण्याचा संकटाची चाहूल ओळखूनच लोकांमध्ये पाण्याबाबत जागृती निर्माण व्यावही म्हणून १९९२ साली रिझो टी जैनेरो येथे भरतेल्या रांगुत रांगुंच्या पर्यावरण आणि विकास परिषदेत आंतरराष्ट्रीय पातळीकर दरवर्षी २२ मार्च हा दिनस जागीरिक जल दिन म्हणून घोषित करण्यात आला.

सतताच्या दुष्क्रांतमुळे शेती पिकांचे योग्य नियोजन केल्याशिवाय पाण्य नाही. वाढल्या स्तोवल वार्षिकांमुळे यिसरींदिवस पर्जन्यमान कमी होत वालले आहे. दर २-३ वर्षांत दुष्क्रांत पडत आहे. यावर मात्र करण्यासाठी शेतकऱ्यांना जलवक्रीच्या उपायांवेळना करणे आणि शेती पिकांचे योग्य नियोजन करणे तसेच पर्यावरणाचा सम्बोल राखण्यासाठी मोठ्या प्रमाणात दृश्यांगवड करणे आवश्यक आहे. सध्या पृथ्वीवर एकूण ७० टक्के भाग हा जलमय आहे. मात्र इतके पाणी पृथ्वीवर उपलब्ध असूनही यांची आदी थोराच व प्रमाणात जीवसृष्टीला पिण्यास योग्य असलणारे गोडे पाणी पृथ्वीवर उपलब्ध आहे. त्यातही जवऱ्यास ७५ टक्के गोडे पाणी धुवीय प्रदेशात गोडलेल्या अवस्थेत आहे. इतर जे जलस्रोत आहे म्हणजेव नवी, तलाव आणि जलस्राय यांच्ये आणि २२ टक्के पाणी पृथ्वीच्या भूर्भूत आहे.

